

VĚSTNÍK

SPOLEČNOSTI ANNY PAMMROVÉ

Básník Jiří Kuběna ve svém domově na Bítově

66

TIŠNOV

Prosinec 2017

Kamenné dlaně

Jiří Nohel

Z kamenných dlaní
živá voda
smrtka vyhaslá pod splavem.
Ve vůni polí
tuším život
česla otevřená do ráje.

Svádí mě cesty uchem jehly
jitrocel jitřní za plotem
syrová země pomalu dýchá
nové jaro novým životem.

Vodě jsem odevzdal
všechno co tíží
znavené ruce skálu nelámou.
Střeží mě pastýř
na poledním nebi
jdu v sobě nalezenou dálavou.

Hladí po tváři, ožívá.
Tam, kde dlužím odpověď
vstanu a půjdu
do kamenných dlaní
ruce ponořím teď.

Milí přátelé,

budiž pozdraven přicházející rok a budiž shrnuty události, kterými naše společenství žilo v roce právě končícím, především v jeho druhé půli.

Začněme vzpomínkou na horké letní červencové odpoledne na Pammrově, kdy jsme v autentickém přírodním rámci zahrady domu AP, nyní rodiny Hubálkovy, pozorně naslouchali dvěma přednáškám, které spojovalo téma hledání smyslu lidského života. Za naši Společnost hovořila Milada Škárová.

Šestnáctého září jsme se radostně sešli v prostorách městské knihovny v Tišnově – radostně proto, že se nám podařilo završit náš další ediční záměr a mohli jsme představit nové vydání knihy Anny Pammrové Cestou k zářnému cíli. Radostná byla i skutečnost, že touto knihou jsme mohli popřát Miladě Škárové k jejímu významnému životnímu jubileu. Atmosféru tohoto odpoledne vystihuje referát Vlasty Urbánkové a přiložené fotografie. Širší veřejnost se o naší edici mohla dozvědět díky pořadu Zelný rynek, pro který Alena Blažejovská, milý host našeho setkání, sestavila obsažnou reportáž vysílanou hned následující zářijovou sobotu.

Smutnou událostí a ztrátou pro nás i celou kulturní obec byl skon básníka Jiřího Kuběny 10. srpna 2017. Měli jsme štěstí být s tímto výjimečným člověkem v trvalém kontaktu, spolupráce s ním byla pro nás velkým přínosem. V trvalé paměti zůstávají jeho návštěvy v Tišnově i ty naše na Bítově – na stránkách věstníku si jistě se zájmem přečtete vzpomínky Vlasty Urbánkové a Vlastimila Otáhala, který připojuje i několik Kuběnových básní.

Necht' v novém roce 2018 dostojíme všech výzev, které nám životní okolnosti přinesou.

Helena Pernicová

Výjimečná pocta myšlenkám Anny Pammrové

Vlasta Urbánková

Zatímco v tišnovském údolí ještě zvolna končilo léto, kolem Žďárce už lesy voněly podzimem. Když jsme se letos v září sešli v tišnovské knihovně, abychom zavzpomínali na poslední Annino loučení s jejím milovaným lesem, mnozí z nás si uvědomili, že jsme svědky a účastníky pokračující tradice. Dvakrát jsme se v tomto čase zúčastnili hojně navštívených vernisáží fotografií Milady Škárové, které byly doplněny obsáhlými komentáři a citacemi Anniných myšlenek. Tyto výjimečné soubory originálních záběrů žďarecké přírody i osudů výjimečné ženy se posléze staly výstavami putovními. Doputovaly z našeho regionu do Bíteše, Jaroměřic a také do Prahy.

Letošní pokračování novodobé tradice mělo zcela výjimečný cíl – představit veřejnosti knihu Anny Pammrové *Cestou k zářnému cíli*, která patří k vrcholům její esejistické tvorby. Okolnosti tohoto literárního počínu jsou zcela mimořádné, kniha vychází ve druhém vydání po více než devadesáti letech, první pochází z roku 1925. Na přípravě vydání knihy se podílel početný tým, složený především z členek našeho sdružení. Inspirátorkou a organizátorkou intenzivní práce byla Helena Pernicová, která osvědčila své odborné předpoklady pro ediční práci a byla zárukou vysoké úrovně celého projektu. Těší nás také pokračující spolupráce s badatelkou Zuzanou Ticháčkovou, autorkou zasvěceného doslovu.

Děj naší komorní slavnosti se odvíjel podle promyšlené koncepce, jednotlivé vstupy na sebe nejen myšlenkově navazovaly a představovaly i jistou gradaci. V úvodní promluvě, kterou lze nazvat svým způsobem objevnou, předložila Helena odborný a zároveň sympaticky lidský pohled na Anniny jazykové a stylizační předpoklady. Při ediční přípravě knihy

se důkladně seznámila s textem a mohla jako odbornice polemizovat s obvyklými názory na autorčin jazykový projev, který býval často označován za neobratný. Upozornila na bohatou slovní zásobu a specifickou dynamičnost Pammrové stylu, která spočívá v užívání kontrastních vyjádření. Nelze si nevšimnout i četných poetických prvků (předzimní záře; žalná touha; neurčitě temperovaná chvíle; mrazivě mlžná jitra; pramen rodové velebnosti aj.). Již tato spojení, nesoucí stopy zvukomalebnosti, jsou protikladem jisté křečovitosti její jazykové výbavy. Závěr úvodní jazykovědné charakterizace autorčiny tvorby vyzněl tak, že její styl lze v podstatě zařadit do kategorie umělecké literatury: „To, co dělá její knihy náročné, je spíš zhuštěný obsah a jiné pohledy, které člověku třeba nejsou tak blízké, a dlouhá souvětí. Ale její práce s jazykem je úžasná, je vidět, že Anna Pammrová měla velký talent pro krásnou literaturu.“

Následující vystoupení Jany Koudelové, komentované čtení ukázek z knihy, tvořilo s předcházející pasáží ústrojný celek. Vybrané pasáže spojovala snaha seznámit přítomné s myšlenkovými postoji, od kterých se odvíjí životní filozofie Pammrové. Jedná se především o kritiku technického pokroku, jehož ničivé vedlejší účinky autorka průběžně odhalovala, ale kritickému pohledu podrobuje Pammrová i tzv. opěrné sloupy civilizace: náboženství, vědu, školství, ideologii, která zkřivuje duše, zneužívanou svobodu, mužskou nadřazenost. Podstatné je, aby se každý z nás dokázal odpoutat od své „hlinité“, materiální podstaty a usilovat o produchovnění svého bytí. Tak, aby si každá bytost na konci života mohla říci: „Ráda jsem zde pobyla u vědomí, že zrod můj nebyl marný.“

Milada Škárová pak citovala z dopisu, který Březina Pammrové napsal 3. března 1925, v den, kdy obdržel první vydání její knihy Cestou k zářnému cíli: „S radostí uvítal jsem novou vaši knihu a děkuji vám za ni bratrsky. Bohatá geniálními intuicemi, žádá čtenáře příbuzného

duchovního založení. Ale všude, kde hovoříte přímo o sobě a svých zkušenostech s věcmi a lidmi, má vaše slovo jistotu a sílu jako slovo vidoucího a vzbuzuje touhu slyšetí vás znovu a více. Nejhlubší naše poznání jsou ovšem nesdělitelná.“

Nakonec promluvil host našeho setkání, autor duchovědných knih Karel Funk, který zvolil postup literárního nadhledu. Upozornil na neblahou okolnost – jak málo si vážíme významných osobností. A nejsou to jen Otokar Březina a Anna Pammrová, o nichž se ví a mluví stále méně, konstatoval. Celým odpolednem hosty doprovázely, jako již tradičně, jemné meditativní písně skupiny Žalozpěv.

Je zcela mimořádné, že se do ruky čtenářů dostává autentické dílo autorky ještě nedávno takřka zapomenuté. Jistě si najde svoje čtenáře, tomu napomůže i zdařilá grafická úprava (připomeňme také kresbu Pavla Adamce na obálce) a celková péče, kterou knize poskytlo nakladatelství Miroslava Klepáčka.

Pracovní tým přípravy knihy Cestou k zářnému cíli

Helena Pernicová hovoří o ediční přípravě knihy

Účastníci slavnostního setkání

M. Klepáček symbolicky předává knihu jubilantce M. Škárové

Hovoří náš host, spisovatel Karel Funk

Osud lidstva a přírody neseme na svých bedrech

Karel Funk

(Záznam pozdravného projevu na setkání 19. 9. 2016)

Anna Pammrová patřila mezi velikány obrozující svá nitra přírodou, jakými byli Emerson, London, Thoreau nebo Longfellow. Anebo i náš Erazim Kohák ve svém srubu v americké divočině. Její touha po opravdovém vědění ji přivedla k moudrosti dávné Indie, k okultismu, theosofii a tím i k počátku antroposofie. Četla Rousseaua, Tolstého, Lessinga, ale životně i názorově nejplodnější bylo duchovní přátelství s Otokarem Březinou.

Nocoval jsem kdysi v hotelu v Jaroměřicích nad Rokytnou. Před usnutím jsem přemýšlel o Otokaru Březinovi, který tu roky pobýval. Vstřebával jsem do sebe tiše jeho verš „Nekonečností čekají na nás jiná slavnější jara, věčností hřmící písně vysvobození“. V oné posvátné chvíli mezi bděním a spánkem, v hladině alfa, jsem formou imaginace spatřil, spíše prožil, celou Březinovu velikost: v kosmickém prostoru zde zůstal natrvalo vyzářen živý otisk – elementál jeho grandiózního ducha v imaginaci průhledně zlatavého chrámu, podobného mohutnému oltáři, zářícího na pozadí nekonečna božím zasvěcením do dálek i do naší národní duše. Zůstává zde tedy trvalá inspirace pro náš národ, spíše její možnost. Ve zlomku vteřiny jsem pochopil, že tento duch nakročil svým Uměním do kategorie skutečných Zasvěcenců.

Škoda, že národ o ničem takovém téměř neví. Většina netouží po vyšším a volí raději konzum, permanentní reptání na vše kolem sebe, anebo naopak falešnou povrchní bodrost – blízkost ztotožnění se Švejkem – v četbě i postojích. Němci si cení a čtou svého Goetha, Schillera, Nietzscheho aj., Rusové svého Dostojevského či Tolstého, my

máme své duchovní velikány jako Purkyně, Bílka, Zeyera či Březinu – a nevíme o nich téměř nic.

Nabádal-li Karel IV., že máme milovat budoucnost svého národa, může to platit jak na rovině obecné, tedy vysílat vlny radosti, naděje, bezpečí a lásky do budoucnosti, tak na úrovni konkrétní – v podobě vlídného činu, který příští časy něčím hodnotným obohatí a zkrásní. Třeba právě tyto aktivity a toto setkání.

Anna Pammrová upozorňovala na likvidaci přírody, na kácení stromů... Uveďme příčiny a následky esoterně – úvahami ve smyslu duchovní vědy:

Naším mrtvým myšlením zapříčiňujeme umírání lesů.

Uvažujme jednoduše: vyprahlá nitra – vyprahlá příroda.

Devastace morálního vědomí a postojů přináší devastaci podmínek pro život.

Agrese vůči bližním přináší i agresi vůči přírodě.

Kácíme, asfaltujeme a betonujeme přírodu – ale i naše nitra.

Zemětřesení a tsunami? To se jen naše planeta, vězněná a dušená pod stále tvrdnoucí krustou našeho sobectví, potřebuje protáhnout.

Záplavy: člověk se zpupně domnívá a chová jako pán přírody – a ta mu někdy ukáže, že tomu tak není.

A co s tím? Co můžeme dělat?

Poučme se v Březinovi i v duchovní vědě. Ne konzumovat čistý vzduch, krásu či ticho pro sebe, ale ze sebe jim vycházet vstříc svou láskou a radostí.

Jak zachází naše ruka s rostlinami, se zvířaty, s kamením a nerosty? Většinou konzumně, hamižně. Jsou však i takoví, jejichž ruce dovedou žehnat. Žehnající síly, vycházející od člověka, jsou pro přírodu významné: účinkují blahodárně na růst rostlin, uklidňují zvířata a snad i počasí.

A náš duch? Víme o Buddhovi, že dával často žehnajícím silám svého ducha proudit vědomě na východ, západ, sever, jih. Věděl, že to pro svět má význam. Je to jen sebeklam? Sotva.

Místo, na něž vstoupí dobrý člověk, je posvěceno. Je to jen básnická fantazie?

A především: Kristus řekl o chlebě a víně jako produktech země, spojiv své bytí s jejich bytím: Toto jest tělo mé. Byla to největší iluze? Naopak – s Kristem jakožto substancí kosmické Všelásky můžeme strádající zemi a přírodu posvěcovat, posilovat.

„Máme poslání! Jsme povoláni k proměně země!“ – řekl Novalis.

Vždy existovali oni „Stavitelé chrámů“, o kterých píše Otokar Březina. Byl jedním z nich. I své nitro můžeme postupně přeměňovat v chrám. Můžeme v něm zažíhat svíce své oddanosti; pozdvihovat kalich své lásky v nabídce Nejvyššímu; prosycovat prostory vůněmi kadidla meditace a modlitby; budovat opěrné sloupy naší charakterovou spolehlivostí a důvěryhodností pro Boha, pro okolí i pro sebe. Můžeme být stateční a pevní jako kněží v dobách pronásledování, i radostní jako v dobách bezpečí. Můžeme se inspirovat lesem a jako les nabízet vstup druhým, aby jim naše vnitřní prostory poskytly místo, kde najdou úlevu, posilu, osvěžení i odpuštění.

Setkání, na která se nezapomíná

Vlasta Urbánková

„*Vzpomínky nejsou tak málo. Vzpomínky jsou přítomnost.*“ Tyto dvě prosté věty mi vepsal Jiří Kuběna jako věnování do jedné z téměř tuctu svých knih. Těchto několik slov se stalo mou každodenní mantrou. Týkají se mých dávno odešlých blízkých, mých bývalých skvělých studentů, mých početných přátel, vděčně vzpomínaných členů pammrovského sdružení, kteří nás již opustili. Jiří Kuběna mezi nimi zaujímá mimořádné místo. Především byl tím, který nám, jdoucím po stopách Anny Pammrové, předložil objevný pohled na AP, v době jeho první tišnovské návštěvy koncem devadesátých let téměř neznámý. A setrval s námi celých dvacet let – poslední setkání početné skupiny našich členů se událo v březnu tohoto roku v Jaroměřicích, kde Jiří promluvil nad hrobem Otokara Březiny, jako vždy čerpal ze své básnické imaginace a i hlubokého vztahu k výsostnému básníkovi, přednímu z jeho uměleckých vzorů.

O půl roku později, v polovině září tohoto roku, jsem s částí své rodiny po delší době vydala do známých míst, na Havlov a Pammrov. Byl den předurčený rodinným výletům. Nebe bylo oblačné, vál pravý vítr Vysočiny, který občas rozhrnul světlá plavidla oblaků. V jednu chvíli slunce zcela neočekávaně zalilo celou planinu a malý domek i řady nedávno zasazených ovocných stromů zazářily jako na van Goghově obrazu. V celé naléhavosti se v paměti vynořilo básnické pojmenování tohoto místa - zářivá samota. Tak poznal toto místo básník Otokar Březina básník v doprovodu Jakuba Demla, když navštívil lesní samotu v srpnu roku 1927. Vzpomínky mne obklopily jako roj pozdních motýlů usedajících na křehká stébla vadnoucí trávy: Tudy procházely v roce 2000 davy návštěvníků, kteří si přišli připomenout 140. výročí

Annina narození. Opravdu mnoho jich prošlo zahradou i domkem, který majitelé, manželé Hubálkovi, ochotně otevřeli pro veřejnost. A velký houf návštěvníků obklopal Jiřího Kuběnu na bývalém Havlově, kde se spontánně ujal role průvodce. Vzpomínám, jak se ozdobil větvičkou jedle, místo kapesníčku ji vložil do kapsičky svého saka. Nemohlo být výmluvnějšího gesta. Projevil se jako průvodce velmi povolaný. V roce 1953 byl totiž spolu s větší skupinou studentů – vrstevníků, které známe pod pojmenováním šestatřicátníci, pozván bratry Václavem a Ivanem na Havlov, kde strávili část velmi výjimečných prázdnin. Jiří vzpomínal na rozlehlou jídelnu v nejvyšším patře vily, která připomínala lodní palubu, i na polokruhový bazén, v němž se ráda koupala i půvabná paní Boženka Havlová. Při rozhovorech a početnými posluchači si Jiří posteskl, že se s Annou Pammrovou minul. Na místo její poustevny se dostal až osm let po její smrti: *„Bylo to 8. srpna roku 1953, tedy běda, vlastně pouhých 8 let od Anniny smrti, co jsem poprvé vdechl pryskyřičné ovzduší a posléze pak i stanul na onom osudném, smaragdovém paloučku – v těsném sousedství letoviska rodiny Havlů, řečeného Havlov, kde již v r. 1896 – celých dvanáct let před jeho zbudováním v roce 1908 – objevila prorokyně našeho neklidného věku Anna, jak bychom dnes řekli, onu dlouho želanou, a po strastiplném životě nakonec objevenou „pozitivní zónu“, ve skutečnosti: v celé její naivní spanilosti, ale i stejně rozmarné jako kruté střídě marnotratné milostiplnosti i zas slepé neslitovnosti – konečně nalezenou svou vysněnou lesní samotu, svůj domov, svou vlast nejen duchovní, ale i pozemskou.“*

Ten červnový den roku 2000 přšelo, při dopoledni s hlavní částí slavnosti, odhalením pamětní desky, díla Petra Bortlíka, na žďárecké škole, upoutal projev Jiřího Kuběny. Posluchačů přišlo mnoho a navzdory dešti neopustil své místo ani jediný. Lidé soustředěně poslouchali a mohli si

zapamatovat, že Jiří přirovnával Annu k Boženě Němcové a označil ji za věštkyni budoucích časů, kdy půjde o samu existenci lidstva. Toto proroctví se v dnešních časech nebezpečně naplňuje. Poté jsme svěžím nastupujícím letním časem směřovali k lesní planině, voněla mokrá tráva a na mezích svítily rozkvetlé šípkové růže. Jedna z krásných vzpomínek na drahého básníka tiše doznívá.

Událost, o níž píšu, byla druhým významným předělem v našem přátelství s Jiřím. Tím prvním byla jeho již zmíněná první návštěva Tišnova v roce 1998, básník sem přijel na naše pozvání, aby přiblížil bytost stejně výjimečnou jako neznámou. Mnozí z posluchačů ho viděli a slyšeli poprvé, o to více byli zaujati bohatstvím myšlenek a snad ještě více fascinující formou projevu, který vysoce překonal představy, jaké má běžný posluchač o přednášce na literární téma. Naznačil to ostatně sám básník v úvodu své promluvy: *„Kdo byla, a v čem je a zůstává naší duchovní přítelkyní, anebo spíš: živoucím středobodem našeho duchovního přátelství – Anna Pammrová, naše krajanka rodem i duchem: jak se dnes jeví její duchovní profil? Odpověď bude samozřejmě jen má, a tedy velmi subjektivní, postavená spíše na intuici, nikoliv zatím na trpělivé – a kéž i láskyplné – příští nutné (a pak již dozajista ne mé!) kritické analýze: ale přišli jste dnes proto, abyste slyšeli – se všemi riziky – slovo básníka, ne vědce.“*

Nelze také nezmínit jeho mimořádnou zásluhu o druhé, rozšířené vydání Anniny poezie, o sestavení knihy Divočinu slov mi nech. Připsal k ní rovněž obsažný doslov a jeho přičiněním jsme navázali spolupráci s brněnským nakladatelem Jaroslavem Erikem Fričem. Pro mne osobně je pak velkým darem poměrně rozsáhlá osobní korespondence trávající rovněž celá dvě desetiletí. Často Jiří připomínal dobu našeho studentského

mládí, byli jsme v padesátých letech spolužáky na brněnské filozofické fakultě, on studoval dějiny umění. My, zájemci o Annu Pammrovou, mu nemůžeme být dosti vděční; především za to, že byl prvním zapáleným pammrovským badatelem, za to, že se nikdy nepřestal dívat na svět očima básníka, což dokládá i úryvek ze soukromého dopisu: „Často myslím na tu Velkou Ženu, která se dovedla postavit Samotě člověka a Těto Zemi odvážným skokem do samého středu propasti – do ticha žďáreckých lesů. Kolik neuvěřitelné síly bylo k jejímu nejvyšší duchovnímu rozhodnutí třeba – a v čem všem nás předběhla!“

Jiří Kuběna na Havlově v červnu 2000

Vzpomínám....

Vlastimil Otáhal

Dne 10. srpna letošního roku zemřel velký přítel naší Společnosti, básník Jiří Kuběna, vlastním jménem Jiří Paukert. Zpráva o jeho smrti mě zaskočila. Vždyť v editoriale 65. čísla Věstníku jsem si přečetl, že u hrobu Otokara Březiny „.....hovořil Jiří Kuběna po přestálé vážné nemoci a léčení pohublý, ale svěží...“

Zamyslel jsem se, mohu-li v dnešním čísle Věstníku básníka vzpomenout. Snad mohu.

V nekrologu z pera Zdeňka Janáka v 9. čísle Literárních novin čteme: *„Toho dne z pozemského světa odešel jeden z největších českých a moravských (!) básníků (přínejmenším) 2. poloviny 20. století. Jiří Kuběna byl Básníkem od Boha, Básníkem od podstaty, Básníkem velkého Slova, Básníkem Ducha i Těla.“*

Stál mimo hlavní proudy naší literatury. Přesto je pevně zakotven v české poezii. Vůbec nevádí, že žil daleko od hlavního proudu.

Mistrovým rájem byl hrad Bítov a jeho okolí. Od roku 1955 mu byl Bítov tím nejsvětějším místem. Od roku 1994 žil přímo na bítovském hradě a do roku 2006 byl jeho kastelánem. V krajině svého srdce dlel až do smrti. V posledních dosud vydaných dvou svazcích UKŘIŽOVÁNÍ VÍNA (Dílo VI) a RÁNO NA OLYMPU (Dílo VII/1) čteme mnohé básně inspirované tímto prostředím. (Oba svazky vydalo nakladatelství Host.)

Nedivím se tomuto, poněvadž před mnoha léty jsem se touto laskavou krajinou toulal a dodnes slyším šumění lesních velikánů, mám před očima něžné květy divokých bramboříků, vnímám zpěv skřivana lesního

a vidím údolí říčky Želetavky. Na ostrohu vypínajícím se nad jejím tokem jsem objevil Palliardiho hradisko, které bylo osídleno již od pozdní doby kamenné přes halštatské období po dobu slovanskou. Nad soutokem Želetavky a Dyje je zářivým klenotem hrad Bítov, založený v 11. století jako první z řetězce hradů na jižní hranici přemyslovského státu. V kapli hradu jsem okouzleně stál před gotickou madonou z počátku 14. století.

Chápu, proč Jiří Kuběna první oddíl sbírky Orel nad propastí nazval Et in Arcadia ego (I já jsem v Arcadii). Ano, básník žil v překrásné, bájně Arkádii, která posloužila za námět malíři Poussinovi k jeho slavnému obrazu. Vznikly zde básně, které mě svou neobvyklou krásou okouzly a vyvolaly vzpomínky. Na bítovském hřbitově spočinuly ostatky našeho vzácného přítele, básníka, člověka Jiřího Kuběny.

Věnujme mu tichou vzpomínku.

Jiří Kuběna u své busty zhotovené sochařem Karlem Žákem

ZVÍŘÁTKA PŘICHÁZEJÍ NA HRAD

Žil Jednou Jeden Baron Haas
A Ten Měl Peníze I Čas.
Že Zvířátka Měl Nejvíc Rád,
Koupil Jim Z Lásky Celý Hrad
A Právě Ted' Svůj Skvělý Chov
Stěhuje Sem K Nám Na Bítov.

Divadlo Je To Nevidané,
Turisté Žasnou, Venkované:
Koničci, Dromedáři, Slon,
Žirafu Dáme Na Balkon,
Jdou Mnohonozí, Mnohoruční,
A Všude Kolem Samí Kluci.

Učitel Nese V Lahvi Ježka,
Bedna S Hrochem Je Trochu Těžká,
Papoušci, Orel, Netopýři
Kolkolem Komorníků Vírí,
Každému Klec Či Stáj, A Ajta!,
V Kašně Už Ustlala Si Krajta.

Psů Tady Běhá Nejmíň Dvě Stě,
Kdepak By Tohle Mohli V Městě,
Co Je To, Bože, Mravenečník,
Sedl Si Slečně Na Slunečník,
Opice Z Věže Vykukuje,
Baron Všem V Bráně Salutuje!

Mějte Se Rádi, Zvířátka:
A Ted' Už Začne Pohádka.

MŮJ VŮBEC PRVNÍ PODZIM TADY – UŽ (BÍTOVSKY)

Poslední Lét

Dnes Pohnulo Se Così Podzimem:
Così Se Stalo.
V Krajině Údolní – A V Srdci Mém.
Stačí Tak Málo.

Dnes Così – Jako Husy Před Římem –
Na Všechny Strany Listy Stromů Rozevlálo
A Potom Lkalo, Lhalo V Srdci Mém,
Až Nakonec Tam Nahoře Jak Vítr V Korunách Ještě
Naposled Plaše Zanaříkalo (Domů! Domů!):
Ah, Stačí Málo (Což Platí V Celém Rozsahu A Na Všech Stranách:
O Celé Té Mé Hře I O Strunách).

Zítřka Se Ještě Pohlédneš Za Dýmem (Trčícím V Těch Všech
Marných Harpunách),
U Jehož Ohně Se Tvé Srdce Hřálo (A Ne Snad Nad Rýmem!) –
Tam V Srdci Mém: Ach Tam Na Srdci Mém.

Už Zítřka (Jako By Se Stalo)
Krvavé Prádlo Dneška Vyždímem
: Halihalo! Život Je Vratký A Smrt Těžká (Tak Tohle By Hrálo):

Ponořené Pádlo,
Které Se Nám
Jako To Kolo Mlýnský
Po – Lá – Ma – Lo

MŮJ
BÍTOV
(ČÍNSKY)

Chyceno
Na
Lodici
(A Na Prsten!)
Rybáře Lidí

Rovnou Ze Želetavky!

16. 8. 1989

Ty Skály Tu Mi Porozumí —
Borovice —

Víno Měsíce:

A Dost!

Přítomnost
Jenom Bítov Umí.

Hřbitov I Udice.
(A Žádný Pohyb Kruhový!)

Duhový Most.

JARNÍ STROM NA HŘBITOVĚ BÍTOVSKÉM

Maria
Matka Kříže

V Okně Bítovského
Večeřadla
(„U Lišek“)

Ráno
Na Sv. Jiří

Ale Ty Jsi Tam Stála
Jako Strom
A Skála,
Jak Hrom Drolený Na Atom,

Jak Jitra Strom, V Němž Míza Vybuchla A Vzplála,
Jak Říza,
Světlezelený Jara Dóm,
Křídla Složená Pro Íkara

A Srdce Mého Na Rudej Kámen Lom,
Ty Tam Stojíš Jak Výkřik Lidského Aspoň Mála
Po Boku Božství Odloženého Na Potom,

Samojediná Uprostřed Množství
Tam Přímo U Zřídla S Dírou V Boku:
Naděje Zasnoubená S Vírou Ve Stejně Lásky Vdovství
V Jediném Krvotoku

(S Posledním Indiánem Při Orinoku: Ach Bože, Janem!)
Jako Býk Rozkročený Nad Altamirou V Okamžiku Sluncovraždy:

Jako Nikdo A Každý
(A Jako Žízeň Ještě Po Všech A Už Po Nikom).

Ty Tam Budeš Stát : Navždy : Nedočesaný Rajský Strom.

CO SE UDÁLO

Předvánoční vzpomínkové setkání

V sobotu 16. prosince 2017 jsme si na našem předvánočním setkání připomněli, že uplynulo již dvacet let od náhlého úmrtí Leopolda Mazáče, doubravnického vlastivědce a jednoho z iniciátorů vzniku naší Společnosti. Zavzpomínali na něj jeho blízcí přátelé a spolupracovníci Karel Křeček, Stanislav Bělík a Petr Valdhans.

CO SE CHYSTÁ

Výstava o Anně Pammrové v Chýnově

Městská knihovna v Chýnově bude v průběhu ledna (11. 1. 2018 – 31. 1. 2018) prezentovat výstavu fotografií Milady Škárové: „Cestou k zářnému cíli - výstava o životě a díle spisovatelky, překladatelky, básničky a originální myslitelky Anny Pammrové“. Děkujeme Společnosti Františka Bílka za zprostředkování tohoto počínu.

Drahá Moje, Mita Zlata
V lásce:

Exegi Monumentum
pro te m Titi Celet
Společnosti NAFI
Amy Pammová
poslední Projívanek.

Jiří Kuběna
Ráno Na Olympu
Orel Nad Propastí
(Dílo VII / 1)

→
Vloto mne to zlykalo sil.
Ale - Bohu díky! Nežil jsem
zlykání.

→
Zhanime všechny, Ing Závěš
a ctěho -

Z Hradu Bítov.

Všechy dějíméme: Tvoji a Vaši
Jiří K & Kája Ž.
Něco mi naučí v úkoly - psalim
na Baničím! - Bude Bojovat! - schvám B OŠ!

Na St. Man? Mag dalemu, Pahnken
Umělci 22. srpna 2014.

Účastníci letního přednáškového odpoledne na Pammrově

Vydala Společnost Anny Pammrové z.s., Tišnov

Redakce: Helena Pernicová a Vlasta Urbánková

Foto: Zdeňka Dohnálková, Jana Koudelová a Miroslav Cecava

Předtisková příprava: Hana Dohnálková

**web: annapammrova.cz
helenapernicova@gmail.com**